EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 9.10.2024
COM(2024) 444 final

2024/0244 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

AKT-järjestön ja EU:n ministerineuvostossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisen kumppanuussopimuksen 3 artiklassa tarkoitettua kumppanien välistä vuoropuhelua koskevien yhteisten suuntaviivojen hyväksymiseen

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön, jäljempänä ’AKT-järjestö’, ja EU:n ministerineuvostossa esitettävää unionin kantaa Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä AKT-järjestön jäsenten välisen kumppanuussopimuksen, jäljempänä ’Samoan sopimus’, 3 artiklassa tarkoitettua kumppanien välistä vuoropuhelua koskevien yhteisten suuntaviivojen hyväksymiseen.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välinen kumppanuussopimus

Samoan sopimuksella pyritään luomaan osapuolten välille vahvistettu poliittinen kumppanuus, jonka tarkoituksena on tuottaa osapuolia hyödyttäviä tuloksia niiden yhteisiä ja risteäviä etuja koskevilla aloilla niiden yhteisten arvojen mukaisesti. Sopimus allekirjoitettiin Samoassa 15. marraskuuta 2023 ja sitä on sovellettu väliaikaisesti 1. tammikuuta 2024 alkaen sopimuksen 98 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Sopimus tulee voimaan sen jälkeen, kun osapuolten sisäiset menettelyt on saatettu päätökseen sopimuksen 98 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Euroopan unioni ja kaikki sen jäsenvaltiot ovat sopimuksen osapuolia[1].

2.2. AKT-järjestön ja EU:n ministerineuvosto

AKT-järjestön ja EU:n ministerineuvosto on Samoan sopimuksen 88 artiklalla perustettu ministeritason elin. Neuvosto koostuu AKT-järjestön kunkin jäsenen ministeritason ja Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ministeritason edustajista. Sen puheenjohtajina toimivat AKT-järjestön jäsenten nimittämä puheenjohtaja ja EU-osapuolen nimittämä puheenjohtaja yhdessä.

AKT-järjestön ja EU:n ministerineuvoston tehtäviin kuuluu muun muassa poliittisten suuntaviivojen ja päätösten hyväksyminen tämän sopimuksen määräysten täytäntöönpanemiseksi tarvittavien erityisten näkökohtien soveltamiseksi.

AKT-järjestön ja EU:n ministerineuvosto antaa päätöksiä, jotka sitovat kaikkia osapuolia, ellei toisin mainita, ja suosituksia sen kaikista sopimuksen 88 artiklan 4 kohdassa luetelluista tehtävistä. Sen kokoukset ovat toimivaltaisia ainoastaan, jos kaikki Euroopan unionin edustajat, vähintään puolet Euroopan unionin jäsenvaltioiden edustajista ja vähintään kaksi kolmasosaa AKT-järjestön jäsenten hallitusten edustajista ovat läsnä. Jos jokin AKT-järjestön ja EU:n ministerineuvoston jäsen on estynyt osallistumasta, hän voi lähettää tilalleen edustajan. Edustajalla on kaikki edustamansa jäsenen oikeudet.

AKT-järjestön ja EU:n ministerineuvosto voi myös antaa päätöksiä ja suosituksia 88 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua kirjallista menettelyä noudattaen.

2.3. Suunniteltu AKT-järjestön ja EU:n ministerineuvoston säädös

Samoan sopimuksen 3 artiklassa kehotetaan osapuolia käymään kaikilla sopimuksen aloilla säännöllistä, tasapainoista, kokonaisvaltaista ja perusteellista kumppanien välistä

[1] NEUVOSTON PÄÄTÖS, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2023, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisen kumppanuussopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 2023/2861, 28.12.2023).

vuoropuhelua, joka johtaa molemminpuolisiin sitoumuksiin ja tarvittaessa toimiin sopimuksen panemiseksi tosiasiallisesti täytäntöön. Vuoropuhelun tavoitteena on vaihtaa tietoja, edistää keskinäistä ymmärtämystä ja helpottaa sovittujen painopisteiden ja yhteisten asialistojen laatimista kansallisella, alueellisella ja kansainvälisellä tasolla, mikä edistää kansainvälisissä yhteyksissä tiiviimpää yhteistyötä ja kantojen koordinointia yhteisen edun mukaisissa ja uusiin haasteisiin liittyvissä kysymyksissä. Kumppanien välistä vuoropuhelua käydään kansallisella, alueellisella tai useita maita kattavalla tasolla sen mukaan, mikä niistä on tarkoituksenmukaisin, ja siinä hyödynnetään täysipainoisesti kaikkia mahdollisia kanavia, myös alueellisissa ja kansainvälisissä yhteyksissä.

AKT-järjestön ja EU:n ministerineuvosto hyväksyy Samoan sopimuksen 3 artiklassa tarkoitettua kumppanien välistä vuoropuhelua koskevat suuntaviivat, jäljempänä ’suunniteltu säädös’, joiden tavoitteena on antaa yleisiä toimintaohjeita säilyttäen kuitenkin tarvittava joustavuus, jotta voidaan soveltaa eri tilanteiden ja vuoropuhelun tasojen mukaan räätälöityä lähestymistapaa.

Suunnitellussa säädöksessä otetaan huomioon AKT-järjestön ja EU:n edellisen kumppanuussopimuksen[2] 8 artiklan mukaisesta poliittisesta vuoropuhelusta saadut kokemukset, joiden perusteella on tarpeen i) määritellä tasapainoiset ja yhdessä sovitut asialistat kumppanien välistä vuoropuhelua varten, ii) varmistaa joustava ja räätälöity lähestymistapa vuoropuhelun ja asialistan kohtien säännönmukaisuuteen, iii) lujittaa mahdollisuuksien mukaan kansalaisyhteiskunnan ja yksityisen sektorin yhteyksiä, iv) lisätä toimintalinjojen ja poliittisten vuoropuhelujen sekä kansallisella, alueellisella ja maailmanlaajuisella tasolla käytävän vuoropuhelun välisiä synergioita ja v) vahvistaa yhteisiä jatkotoimia.

Suunnitellusta säädöksestä tulee sen hyväksymisen jälkeen osapuolia sitova sopimuksen 88 artiklan 5 kohdan mukaisesti. Kyseisessä kohdassa määrätään seuraavaa: ”AKT-järjestön ja EU:n ministerineuvosto antaa päätöksiä, jotka sitovat kaikkia osapuolia, ellei toisin mainita, ja suosituksia kaikista sen 4 kohdassa luetelluista tehtävistä osapuolten yhteisellä sopimuksella.”

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Komissio ehdottaa, että unioni kannattaa ehdotetun säädöksen hyväksymistä. AKT-järjestön ja EU:n ministerineuvoston säädösluonnos on tämän ehdotuksen liitteenä.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”*sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita*”.

Ilmaisu ’*säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia*’ kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa

[2] Cotonoussa 23. kesäkuuta 2000 allekirjoitettu Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välinen kumppanuussopimus.

myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla, mutta jotka ”*voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännöstön sisältöön, jonka unionin lainsäätäjä antaa*”[3].

4.1.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

AKT-järjestön ja EU:n ministerineuvosto on Samoan sopimuksen 88 artiklalla perustettu elin.

Säädöksellä, joka AKT-järjestön ja EU:n ministerineuvoston on määrä hyväksyä, on oikeusvaikutuksia. Suunnitellusta säädöksestä tulee sitova kansainvälisen oikeuden nojalla Samoan sopimuksen 88 artiklan 5 kohdan mukaisesti. Suunnitellulla päätöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee. Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä sellaiseksi pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

4.2.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Suunnitellun säädöksen pääasiallinen tavoite ja sisältö liittyvät assosiaatioon kolmansien maiden kanssa, erityisesti Samoan sopimuksen päämäärien ja tavoitteiden edistämiseen. Toimenpiteet, jotka on määrä hyväksyä, koskevat kaikkia Samoan sopimuksen kattamia aloja ja niiden tavoitteena on edistää osapuolten välisen assosiaation täytäntöönpanoa ja syventämistä. Tästä seuraa, että ala, johon tämä päätös kuuluu, on määritettävä ottaen huomioon koko assosiaatiosopimuksen horisontaalisuus ja vastaava aineellinen oikeusperusta, joka kattaa kaikki Samoan sopimuksen täytäntöönpanoon liittyvät näkökohdat.

Sen vuoksi aineellinen oikeusperusta on sama kuin Samoan sopimuksen oikeusperusta eli SEUT-sopimuksen 217 artikla.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana olisi oltava SEUT-sopimuksen 217 artikla yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

[3] Unionin tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

2024/0244 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

AKT-järjestön ja EU:n ministerineuvostossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisen kumppanuussopimuksen 3 artiklassa tarkoitettua kumppanien välistä vuoropuhelua koskevien yhteisten suuntaviivojen hyväksymiseen

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 217 artiklan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välinen kumppanuussopimus, jäljempänä ’sopimus’, allekirjoitettiin 15 päivänä marraskuuta 2023 neuvoston päätöksen (EU) 2023/2861[4] mukaisesti ja sitä alettiin soveltaa väliaikaisesti 1 päivänä tammikuuta 2024.

(2) Sopimuksen 88 artiklan 4 kohdan mukaan AKT-järjestön ja EU:n ministerineuvosto voi hyväksyä poliittisia suuntaviivoja ja tehdä päätöksiä sopimuksen määräysten täytäntöönpanemiseksi tarvittavien erityisten näkökohtien soveltamiseksi.

(3) AKT-järjestön ja EU:n ministerineuvoston on määrä hyväksyä sopimuksen 3 artiklan mukaista kumppanien välistä vuoropuhelua koskevat yhteiset suuntaviivat.

(4) On aiheellista vahvistaa AKT-järjestön ja EU:n ministerineuvostossa unionin puolesta otettava kanta, sillä sopimuksen 3 artiklan mukaista kumppanien välistä vuoropuhelua koskevat yhteiset suuntaviivat sitovat unionia.

(5) Suunnitellun säädöksen tavoitteena on antaa yleisiä toimintaohjeita 3 artiklan täytäntöönpanoa varten säilyttäen kuitenkin tarvittava joustavuus, jotta voidaan soveltaa eri tilanteiden ja vuoropuhelun tasojen mukaan räätälöityä lähestymistapaa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

Ainoa artikla

1. AKT-järjestön ja EU:n ministerineuvostossa unionin puolesta otettava kanta perustuu tämän päätöksen liitteenä olevaan 3 artiklan mukaista kumppanien välistä vuoropuhelua koskevien suuntaviivojen luonnokseen.

[4] Neuvoston päätös, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2023, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisen kumppanuussopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 2023/2861, 28.12.2023).

2. Unionin edustajat AKT-järjestön ja EU:n ministerineuvostossa voivat sopia yhteisten suuntaviivojen luonnokseen tehtävistä vähäisistä teknisistä korjauksista ilman uutta neuvoston päätöstä.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja